FIT-TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻGĦAR

Ġudikatur: Avv. Dr Christopher Chircop

Seduta ta' nhar l-Erbgħa l-20 ta' Novembru 2024

Talba Numru: 1/2024CC

Michael Debono Limited (C 10002)

Vs

Akash Tariq (KI 0211285 (A))

It-Tribunal,

Ra l-Avviż tat-Talba preżentat fl-4 ta' Jannar 2024, fejn l-attriċi talbet li l-konvenut jiġi kkundannat jħallasha s-somma ta' tlett elef, ħames mija u wieħed u sebgħin ewro u tnejn u tmenin-il ċenteżmi (€3,571.82c) rappreżentanti bilanċ dovut fuq prezz tal-vettura tat-tip Vitz b'chassis no. NCP100173387 li s-soċjeta' attriċi biegħet u kkonsenjat lill-konvenut skond Hire Purchase Agreement tad-29 ta' Ottubru 2020.

L-Attriċi talbet ukoll l-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri, inkluż dawk tal-ittra uffiċjali numru 2749/2023 ai termini tal-Artikolu 166A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta u tal-Mandat ta' Sekwestru numru 2513/2023 u bl-imgħax legali.

Ra d-dokumenti annessi mal-avviż.

Ra li minkejja li l-kovenut ġie debitament notifikat bl-atti ta' dawn il-proċeduri, il-konvenut naqas milli jippreżenta risposta fit-terminu preskritt mil-liġi u lanqas ma deher għas-smigħ ta' dan il-proċediment.

Ra li l-konvenut ġie ddikjarat mit-Tribunal bħala kontumaċi.

Ra li fis-seduta tat-23 ta' Ottubru 2024, is-soċjeta' attriċi ddikjarat li ma għandhiex iktar provi xi tressaq u konsegwentament iddikjarat il-provi tagħha bħala magħluqa.

Ra li t-Talba tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa'.

Ra l-atti proċesswali kollha.

<u>It-Tribunal jikkunsidra.</u>

Fis-sentenza **G.M.F Precast Limited vs Franmar Limited** deċiża mit-Tribunal Għal Talbiet Żgħar fl-14 ta' Lulju 2022 ingħad li:

"Ghalkemm kontumaci, tali stat silenzjuz ma jfissirx li l-parti konvenuta qed tammetti dak allegat u/jew pretiz mill-parti attrici, l'ghaliex xorta wahda jibqa' d-dmir ta' din lahhar parti li tipprova l-kaz taghha sa' dak il-grad probatorju rikjest mil-Ligi. Fid-duttrina forensi nsibu ritenut illi, "la contumacia vale resistenza, che il contumace tacitamente respinge le domande dello avversario ... il contumace affida al giudice la propria difesa ... questa difesa deve limitarsi ad esaminare se le forme del rito sian rispettate, se l'assunto della parte presente sia fondato in fatto ed in diritto" (SALVATORE LA ROSA, "Il Contumace nel Giudizio Civile", Filippo Tropea ed. 1887; §118, p. 175). Mil-lat ta' gurisprudenza domestika, wiehed huwa mistieden jara in re ***Giuseppe Gerada v. Salvu Attard*** *(Appell Kummercjali, 6 ta' Novembru, 1959); id-decizjoni riportata f'Kollez. Vol XXIX-III-35; il-kawza in re* ***Id-Direttur tar-Registru Pubbliku v. Ermelina Silos Mendoza et***

(Prim'Awla, 16 ta' Novembru, 2010); id-decizjoni in re ***Carmela Zahra armla v. Direttur tax-Xogholijiet Pubblici*** *(Appell Superjuri, 28 ta' Frar, 1975; mhux pubblikata); u in re* ***Awtoritá Ghat-Trasport F'Malta v. Abdi Khadar Qaasim*** *(Tribunal Ghal Talbiet Zghar, 6 ta' Novembru, 2017; mhux appellata) li fiha insenjamenti ulterjuri dwar dan is-suggett. Ghalhekk, il-posizzjoni guridika tal-parti mharrka f'dan il-procediment hi meqjusa bhala cahda totali u kategorika ta' l-allegazzjonijiet kollha vantati kontriha, li jehtiegu jigu debitament pruvati kif imiss.*

Fil-konfront ta' l-imsemmija konvenuta gie prezentant kapitolu mill-attrici fl-appena msemmija udjenza (ara Kapitolu a fol. 16). Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-udjenza ta' l-20 ta' Gunju, 2022 (a foll. 17). Peress li l-konvenuta naqset milli tirregistra dehera biex twiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kien jisthoqqlu jigi emmnut. Ghalhekk dan ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif diga' mghadud, dan kollu gie debitament puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza l-ahhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [vide Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni in re ***Anthony Borg v. Samwel Veneziani*** *(Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi, "din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas talkonvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut." Fl-istess sens ara s-sentenza in re* ***Stephen Vella et v. Bollicine Limited*** *(Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).*

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik

il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk ilkapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti missubizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni in re ***Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et*** *(Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha*

tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza in re ***James Trapani et v. Vincent Cilia*** *(28 ta' April 2000), "il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik ilprova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad issubizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura."*

Sa zmien pjuttost recenti, il-Qorti ta' l-Appell (sede inferjuri) kompliet tikkonsolida dan il-hsieb u orjentament guridiku hekk kif rifless fis-sentenza in re ***Absolute Services Ltd v. Stefan Darmenia****, moghtija fil-11 ta' Novembru, 2020. Hija wkoll interessanti s-sentenza ta' dan it-Tribunal, izda diversament presedut, in re* ***Complex Co. Ltd v. Clive May****, emessa fis-27 ta' Mejju, 2021, li mhux biss thaddan u tirrikalka linsenjamenti hawn fuq esposti, imma tkompli tamplifika t-tematika de quo b'senjalazzjonijiet gurisprudenzjali ulterjuri."*

<u>It-Tribunal jikkunsidra.</u>

Illi t-Tribunal sejjer jagħmel analiżi tal-atti proċesswali kollha tal-każ odjern u dan sabiex eventwalment jiġi determinat jekk permezz tal-provi mressqa mill-attriċi, it-talba ta' l-istess attriċi għandhiex tiġi milqugħa.

Flimkien mal-Avviż tat-Talba, l-attriċi ippreżentat kopji ta' fattura, liema fattura tindika li l-konvenut huwa debitur tas-soċjeta' attriċi fis-somma ta' tlett elef, ħames mija u wieħed u sebgħin ewro u tnejn u tmenin-il ċenteżmi (€3,571.82c) u anke l-Hire Purchase Agreement.

Fil-konfront ta' l-imsemmi konvenut ġie preżentat kapitolu mill-attriċi fl-udjenza tas-7 ta' Ottubru 2024. Dan il-kapitolu ġie dikjarat bħala mistqarr fl-udjenza suċċessiva, hekk kif reġistrat fil-verbal ta' l-udjenza tat-23 ta' Ottubru 2024 u dan peress li l-konvenut naqas milli jirreġistra dehra biex iwieġeb għal tali kapitolu. Fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kapitolu kien jistħoqqlu jiġi emmnut. Għalhekk dan għandu jittieħed bħala mistqarr. Dan kollu ġie debitament puntwaliżżat fil-verbal ta' l-udjenza l-aħħar imsemmija.

Fis-seduta tat-23 ta' Ottubru 2024 xehdet bil-ġurament l-avukat Dr Petra Grima fejn iddikjarat u kkonfermat li l-ammont dovut lill-attriċi huwa dak tlett elef, ħames mija u wieħed u sebgħin ewro u tnejn u tmenin-il ċenteżmi (€3,571.82c).

Illi kif diġa ngħad il-kapitolu jistħoqq li jkun emmnut u għalhekk għandu jittieħed bħala mistqarr.

Ulterjorment it-talba tirriżulta kkonfermata wkoll mill-fattura annessa mal-istess avviż tat-talba u mix-xhieda tal-avukat Dr Petra Grima.

<u>Decide</u>

Għaldaqstant, it-Tribunal, jaqta' u jiddeċiedi dan il-każ billi jilqa' t-talba ta' l-attriċi u konsegwentement jikkundanna lill-konvenut biex iħallas lill-istess attriċi s-somma ta' tlett elef, ħames mija u wieħed u sebgħin ewro u tnejn u tmenin-il ċenteżmi (€3,571.82c), bl-imgħax legali dekorribbli mil-4 ta' Jannar 2024 sad-data tal-ħlas effettiv u finali.

L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma' dawn il-proċeduri, inkluż dawk tal-ittra uffiċjali numru 2749/2023 ai termini tal-Artikolu 166A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta u tal-Mandat ta' Sekwestru numru 2513/2023 jitħallsu unikament mill-konvenut.

Avv Dr Christopher Chircop
Ġudikatur

Rosanne Piscopo
Deputat Reġistratur